

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 1/2 an ..... 10 cor.
pe 3/4 an ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

Preocupări culturale.

Imprejurarea că suntem de două confesiuni, o știm cu toții, aduce cu sine o mulțime de rele. Îndeosebi când din parte mai înaltă se pune la cale câte o campanie proselitică.

Lui D-zeu mulțumită, d'o vreme încoace trăim mai în liniște. Socialismul a dat de lucru căpeteniilor ambelor biserici române, așa în cât ori cât ar fi de zelos un prelat ori altul, nu-i mai poate ajunge vremea și pentru a face proseliți, ci se bucură dacă își poate păzi în întregime turma ce i-s'a încredințat spre păstorie.

Să profităm deci și unii și alții de calmul în care ne găsim și din fenomenele ce se ivesc să căutăm a trage cuvenita învățătură.

Vom fi de acord cu toții în constatarea, că tulburările religioase n'au fost spre înălțarea nici unei biserici. Că una ori alta confesiune a câștigat câte-va sute de suflete, asta nu e decât un rezultat al faptului că proseliți sunt niște răsculați, cari și în sinul noilor lor biserici numai germele distrugerii îl vor fluce. Și la tot cazul pentru neam sunt o slăbire aceste frământări. Pentru-că nu de convingeri religioase și precepte morale se conduc cei ce-si schimbă confesiunea, ci pretulindenți patimi lumești, pricină de tot străine bisericii sunt la mijloc.

În enciclica sa dată acum, cu prilejul serbării în memoria papei Grigoriu-cel-mare Piu X scrie:

«Vremile d'acum sunt mult mai grave de cât epoca lui Grigoriu. *Popoarele au oboșit în sbuciumul vieții.* Azi nu mai e vorba simplu de erezi. Ci securea lovește acum la rădăcina arborelui numit — biserică.»

Va să zică și puternicul papă nu de cele curat spirituale își teme biserica. ci învâlmășeala, sbuciumul vieții de toate zilele îl preocupă, deoarece-ce în vremurile noastre, într'adever, agitațiunile și frământările vieții profane sunt cele ce tulbură viața bisericească. Azi creștinii nu se mai ceartă pentru chestiuni de rit, se tulbură însă adine, în cât ani trec până să se potolească valurile, dacă n'au reușit să cadă la pace asupra chestiilor administrative, de pildă: cine să le fie episcop, protopop ori preot, ba chiar alegeri de învățători învrăjbesc pe fiii aceleiași comune, pe frați d'aceiași sânge.

Stăm lângă o episcopie cu înținse hotare. Și zilnic vedem deputațiuni, pela aulă. Toate cu exclusiv din căile noastre profane. S'a întâmplat ca o deputațiune să vină a ruga pe capu Diecesei să nu dea curs unei sentințe definitive a celui mai înalt for bisericesc și din vorbă în vorbă a ieșit la iveală, că cel-ce purta cuvântul, de trei ani nici nu fusese la biserică... Am auzit cerând crutare pentru preot certat cu sfințele canoane. Și când am întrebalt despre cauza

alipirii către acel preot, am aflat că nu virtuțile, ci slăbiciunile preotului leagă pe credincioși.

Și refrenul la toate este: Dacă nu, apoi trecem la unire!...

A ajuns sfânta unire un mijloc de a terorisa în sânul bisericii ortodoxe naționale române, așa că dacă s'ar găsi prelați slabi și consistoare timide, ar fi vai și amar de administrația bisericească. Chiar eri citiram în unul din ziarele maghiare locale că s'ar fi supărat reu credinciosii (?) unei parochii din apropiere și amenință cu trecerea la unire diu cauză că un venerabil comisar consistorial n'a vrut să înjosească sfânta maică biserică alegând preot sub teroarea celor adăpați la birtul din colț.

Și tot așa: cu trecerea la ortodoxie amenință gr.-catolicii când nu li-se face ceva pe voie.

Nu e bine așa. Pentru-că incurajându-se ori chiar punându-se la cale dintr'o parte ori alta ast-fel de porniri (în cazul citat stă în dos un preot slab incurajat de un francmazon care s'a lăpădat de biserică), se ar deterumina o elementar nescrișă. Ca să nu folosim un cuvânt mai aspru, ear nu morala eternă, sprijinită pe cele trei temelii crestine: dragostea, credința și nădejdea...

D'aceea ar fi epocal lucru ca prelații români de ambele confesiuni să se sfătuiască între sine și să cadă la învoială asupra unui procedeu care să fie un zăgaz în calea elementelor turbulente... Azi trece adică or-

RIVALII

Roman de Max Kempner Hochstädt.

I.

La balul strălucit pe care-l dădea consulul danez în fie-care an au stat prima oră față în față. În acea mare de lumină, în simfonia de colorii, de dantele, catifea și foșnet de rochii de mătăasă, acolo au văzut frații pentru prima oră pe Gerda de Hedberg.

Cei doi Steinbrück erau dintre cele mai marcante figuri ale societății din capitală.

Unul era mai bătrân decât celalalt cu o jumătate de oră; au crescut împreună René și Roderich, și din ce creșteau, asemănarea dintre ei devenea tot mai uimitoare. Se asemănau nu numai în trăsăturile feței și în maniere, ci în toată a lor faptură, în modul gândirei, în sentimente.

Și aceasta asemănare mare a adus cu sine că li-s'a dat supra numirea onorifică de „Dioscouri”. Numai într'un punct s'au deosebit în opinii, când ei adevăc părăsind școala, au trebuit să se decidă pentru o carieră oare-care. Unchiul, un colonel bătrân moros, care le deveni tutor, murindu-le părinții, curînd unul după altul, îi puse să-și aleagă carieră după plac.

René s'a decis să studieze dreptul pentru-ca apoi să îmbrățișeze cariera diplomatică, până când Roderich simția atragere pentru studiul medicinei. Ambiul s'au pus cu tot focul tinereții pe studiu. René cerceta foarte diligent seminarul oriental, unde se ocupa de limbele afri-

cane, avînd o deosebită plăcere pentru serviciul de colonii.

Roderich își făcuse examenul de stat până când René servea deja de doi ani ca referent la judecătoria de unde a fost apoi numit referent ajutor la specialitatea lui, — când le aduse destinul în cale pe Gerda de Hedberg. Pe blonda Gerda, cu o fermecătoare față rococo, care contrasta admirabil cu genele lungi mătăsoase ce-i umbreau ochii.

În seara aceia când i-au fost prezentați frații, cu plăcere privi Gerda la staturile imponente a tinerilor, și când musica începu, se plecă cu transport în dans pe brațul lui René.

Aproape toată seara a dansat Gerda numai cu cei doi frați, când cu René când cu Roderich; și ședea Gerda singură la locul ei și Dioscurii ședea lângă dînsa, espunîndu-se la priviri din toate părțile și observări diferite.

Trifoliul deșteptă în curînd interesul general, se auzeau observări ironice cari au ajuns în stîrșit și la urechile bătrînului domn de Hedberg, care ședea într'o odă laterală la iubitul lui taroc în care făcuse tocmai un pagot ultimo. După terminarea jocului se decise să vază de fică-sa și plecă cu pași măsurați în sală.

Domnul Hedberg era pretutindenea cunoscut ca mare proprietar și petrecea iernile de regulă în residență, fiind locul de „garde des dames” ficei sale, petrecînd-o la toate petrecerile, dar unde se înțelege o mică parte de taroc îl atrăgea poate în mare parte. Domnul Hedberg își iubea fiica cu gingășie, numai una îi făcea grije: aversiunea contra căsătoriei ce după părerea lui era de tot nemotivată. Dînsul

ar fi văzut cu plăcere căsătoria ficei sale cu vreunul din cavalerii strălucii cari îi cercetau casa zilnic.

Hedberg era însuflețit pentru nobilimea superbă și istoria bogată a strămoșilor săi precum și însuși rolul impunător ce-l avea în elita societății, au contribuit să-i mărească această însuflețire. Inzădar a încercat însă dînsul să răsădască aceasta și în sufletul Gerdei. Dînsa însă prin cetirea multor cărți moderne a ajuns la ideal mai libere, cari o făceau să nu fie atât de mult la aristocrație, așa în cât tatăl ei nu fără dreptate putea să aibă teamă că dînsa la alegerea fiitorului ei soț, s'ar putea „coborî”.

Din acest motiv important, dînsul încunjura cu îngrijire ori-ce contact cu cercurii democratice.

Destul de rezervat primi dar și pe cei doi tineri pe cari îi prezintă Gerda și-i aduse aminte că ar fi timpul suprem să plece căci pe mîne seara sunt ear invitați la ambasadorul rusesc.

Fără a mai aștepta contrazicerea Gerdei, îi luă brațul și-și luă adio dela cei doi tineri cu o înclinare rece. Gerda însă le strigă cu vioiciune:

„D-Voastră vedeți ce strict e tata cu mine. Totuși înainte de a pleca de aici, mă îndeamnă ceva să vă spun că rar mi-am petrecut atât de admirabil la un bal”.

„Dar Gerda” zise domnul Hedberg cu reproș.

„Dar tată” replică ea ștregărește. „Tu asta nu o poți de loc judeca, tu șezi doar totdeauna la tarocul tău!”

lodoxul la unire, pentru-că nu 'i-s'a făcut pe voie, nu s'a tolerat vre-o ilegalitate... Dar cine garantează că mâne aceleași imbolduri nu îl vor ridica în contra bisericii care l'a primit?!...

N'ar fi păcat neiertat să li se deie atenție unor astfel de răsvrățitori? Nu se impune oare ca o supremă datorință prelaților noștri ca indeosebi în aceste vremuri grele, când până și papa își teme biserica, să vegheze ca în nici o biserică să nu fie tolerată nici un fel de patimă condamnată, ci toate momentele vieții bisericești să cuprindă numai triumful dreptății, și tot ce se face să porceadă dintr'o înaltă preocupare pentru binele național?!...

Suntem *Români*, chiar înainte de a ne fi botezat...

Alegerea dela Nădlac.

Azi se face alegerea (balotaj) la Nădlac. După cum știm din relații primite dela fața locului, partidul național român, deși organizat de curând și în pripă, dă de lucru celor două partide maghiare, pentru-că principiile naționale îmbrățișate de Români cu atâta căldură îi ține pe alegători departe de ori-ce amestec cu străinii.

Cât despre Unguri, ei sunt la cuțite pentru cei candidați. Indesebi „Függetlenség” din loc scrie, coloane întregi, violent de tot contra candidatului liberal Hász Antal. În numărul de azi spune că se comit abuzuri, se cumpără voturi, cu bani grei, se dă beutură, se fac făgădueli, cu un cuvânt suntem în plin sistem de corupție electorală.

Dintre Români s'a pronunțat cu putere împotriva ambilor candidați și au reînnoit solemn jurământul făcut la 5 Martie când într'adevăr, n'au vrut să dea candidaților străini de neamul nostru voturile lor.

Crucea la Universitate.

Se știe că înainte cu 3 ani s'a comis infamia, că la universitate o mână criminală, fie de jidan, fie de calvin, a batjocorit crucea de pe coroana țarei, ce decora ambele laturi ale treptelor noului edificiu. Asta s'a petrecut în Martie, când se făceau mari pregătiri pentru sfințirea universității. Descoperindu-se crima ce a umplut toată opinia publică, afară de calvino-jidani, de o nespūsă indignare, numai de cât rector, ministru și studenți au început eruarea făptuitorului ori al făptuitorilor. Nu li-s'a putut da de urmă. Într'aceea crucea a fost reparată. S'a apropiat și ziua, în care avea să fie sfințit edificiul nou al universității. S'a lăsat vestea, că va veni și regele. Atunci s'a observat, că crucea ear lipsește de pe coroanele decorative. În urma asta tinerimea creștină, cuprinzând în aceasta pe câți-va studenți români, a pornit mișcarea pretinzând *introducerea crucii în toate salele universității, așa cum era asta și mai înainte*, și de unde a fost scoasă cu ocaziunea unei renovări a edificiului. Pe tema asta junimea universitară creștină a continuat cu agitațiunea, pretinzând dela rector, senat universitar, și ministru reintroducerea crucifixului în toate salele universității lui Pázmány, ear cum pretenziunea a fost ascultată de urechi surde, tinerimea s'a pus pe demonstrații continue, cari într'un rând, au degenerat și într'o strașnică bătaie între creștini și jidano-calvini în aula universității. Cererea justă a tinerimii pentru aceea tot n'a fost îndeplinită. Atunci au hotărât introducerea crucifixului sua virtute. L'au și atârnat mâne-zi în toate salele. La mandatul rectorului însă a fost de ~~nu dat înapoi~~ *mișcarea a încetat*, considerată fiind de adversarii crucii, că fapta rectorului catolic a înăbușit-o pentru totdeauna. Dar' s'au înșelat.

Doi ani mai târziu, adecă an, afacerea cu crucea a început de nou să arunce valuri, pretinzând energic în repetite rânduri dela rector și senatul universitar introducerea crucifixului la universitate. Mișcarea a-

ceasta a avut același rezultat, contribuind la amuțirea ei și situațiunea politică agitată, când tinerimea — cum știm — inscena mereu la demonstrații politice contra cunoscutelor proiecte de legi militare.

Cum acum situațiunea s'a schimbat, universitarii creștini ear' au adus la ordine zilei afacerea crucii. Săptămâna trecută o deputațiune sub conducerea studentului în filosofie *Alleram Gyubi* a mers la rectorul Heinrich urgentând și pretinzând energic, ca dorința tinerimii să se satisfacă cât de grabnic, prezentând cu privire la asta și un memoriu rectorului.

Punctele acestui memoriu sunt următoarele:

1. Punerea crucii în toate salele de învățământ ale universității.
2. Punerea crucii și pe steagul universității, de unde tot din cauze necunoscute a dispărut.
3. Infintarea de catedre pentru filosofie și pedagogie creștină la facultatea filosofică, ca astfel doctrina creștină să-și aibă apărătorii ei contra atacurilor din partea unor învățați dela facultatea juridică și de medicină.
4. Ștergerea prelegerilor de Duminică la facultatea de medicină.

La vorbirea lui *Alleran*, rectorul și protestantul *Heinrich* a dat răspuns satisfăcător, surprinzător. Anume *Heinrich* a declarat, că consideră dorința tinerimii de justă. A amintit, că în ședința primă a anului școlar 1903—4 s'a atins și mișcarea aceasta, dar n'a putut fi supusă unei discuțiuni mai aprofundate din cauza împrejurărilor politice complicate. Acum însă situațiunea aceea nu mai există. Promite deci, că în prima ședință a senatului universitar, care va avea loc după Paști, va aduce chestia aceasta de nou pe tapet. Tinerimea va putea conta la spriginul bine voitor atât al rectorului, cât și al senatului.

După aceste cuvinte respectabile ale rectorului, deputațiunea între vil aclamări a părăsit biroul rectorului.

Și eșise deja la brațul îngâmfatului tată, dar risul ei argintos sună încă în urechile lor.

La moment li-se păru apoi celor rămași îndărăt par'că s'ar fi stins strălucirea lustrului de cristal și cu un suspin priviră în urma apariției fermecătoare.

Trecură apoi prin salele pompoase, braț la braț, până-ce în urmă urindu-li-se, s'au dus acasă.

Din ziua aceea viața lor a intrat în o fasă nouă. Fără a voi, o față dulce cu păr blond se așeză în toate gândurile în toate visurile lor, unui expert i-ar fi fost îndată clar că micul zeu ear a arangiat aici o mare nenorocire.

Gerda cu căpșorul ei încăpăținat a dus-o în sfârșit la tatăl ei, pe lângă toată împotrivirea acestuia, că la serata ce era să o dea peste două săptămâni să fie invitați și cei doi frați.

Și așa îi primi în aceea sară cu cel mai strălucit zimbet el ei care era departe de ori-ce cochetărie; pe cei doi frați însă îi scoase cu totul din fire. Ei stau orbiți ca de-o apariție supranaturală, muți, plini de fericire. Și nici unul nu observă nimic din sentimentele celuilalt. Cu îngrijire au închis sentimentele lor gingașe în adâncul inimei și așa la ei a rămas neobservat ceea-ce Gerda cu privirea ei ageră a aflat demult, că cei doi Dioscuri au devenit rivali.

Gerda era adâncită toemai cu René într'o conversație foarte interesantă, când se apropie Hedberg cu un tinăr care avea culoarea feței cam exotice, și îi zise:

„Gerda dragă, aici îți present pe fiul prietenului meu din tinerețe, pe domnu Gonsoles baron Schneiders“.

Tinerul se plecă politicos până când măsura cu ochii întunecați ca noaptea statura Gerdei.

„D-ta nici nu poți crede D-șoară“, începu el cu o voce clară sonoră, ce mare e bucuria mea, de-a putea intra în casa unui bărbat, cărui tatăl meu îi datorește cu atâta mulțumită“.

„Sper că-ți va plăcea la noi“ răspuse ea.

„Mi permiteți, domnilor mei, a vă prezenta?“

„O, aceasta e de prisos“ zise repede baronul, „noi ne cunoaștem deja!“

René îl privi cu atențiune și apoi căuta înzădar să-și aducă aminte. „Nu am știut“ zise el apoi.

„Oho, aminteste ți numai“, grăi baronul Schneiders rîzind. „E un jumătate de an de atunci, în seminarul oriental am stat lângă olaltă și d-ta ai fost atât de bun a-mi împrumuta penița d-tale“.

Acum își aduse aminte René, care d'altfel abea a auzit numele vecinului său.

„Vez, că acum mă recunoști“ începu baronul din nou. Cărările noastre s'au cam despărțit de atunci; după-cum am auzit, d-ta ai ales cariera diplomatică, până când eu, — ei doamne eu — eu, am un dor de neînchipuit după aventuri.

„Acesta e o poftă care să poate satisface ușor, zise Gerda.

Gonsoles îi aruncă ear o privire cu foc și-î răspuse

„Nu așa ușor, d-șoară, cum crezi, și în părțile noastre civilizate de loc nu. Timpul condotierilor e pentru totdeauna trecut, — durere!“ adause el cu o melancolie comică.

„Deoarece d-ta ai studiat limbile africane“ se amestecă René în conversație, „așa nu ți-ar veni grea propunerea mea să încerci să-ți câștigi lauri neperitorii în centrul Africii încă necunoscut“.

„Caramba“ strigă baronul ca electrisat, „d-ta ai dreptate! Ideia d-tale e în adevăr bizară. Crezi d-ta serios că în această neagră parte de pământ mai e ceva de descoperit?“

„Dar chiar foarte mult“ răspuse René rîzind.

„Spre exemplu?“

„Spre exemplu numeroasele însemnătăți din țeara Catanga“.

„Și din ce să constee aceste însemnătăți?“ întrebă Gerda cu interes.

„Ar fi aici anumite locuri, pe care indigenii pe timp de război își edifică colibi ca să-și asigure familia și averea contra inamicului. Nu e eschis că în aceste gauri ce se țin de munții Chitumba să se găsească urme de existențe dela oameni din timpurile preistorice.“

„În fapt d-ta îmi deschizi o perspectivă de tot frumoasă“, zise baronul vesel, „eu a-și aveu mijloacele de a aranja o astfel de expediție din puterile proprii. Am să mă cuget serios asupra chestiei și apoi o să măf vorbesc cu d-ta. Ai lua eventual și d-ta parte“.

„Cât pentru persoana mea, trebuie să renunț cu regret“, răspuse René, cu curtuazie, „pentru-că chemarea mea mă leagă de patrie“.

Credem și noi, că la urmă creștinismul adevărat va triumfa la universitatea desbrăcată de caracterul creștin în urma înfrățirii jidano-maghiare.

Trusturile din Statele-Unite.

Chestiunea regimului legal al trusturilor a făcut un mare pas în Statele-Unite, mulțumită unei sentințe a Curții supreme. Era vorba de afacerea Northern Securities Company care ocupă de peste trei ani opiniunea publică, presa și justiția. Această societate se formase pentru a înmagazina acțiunile a două societăți de călferate, Great Northern și Northern Pacific, asupra titlurilor cărora se angajase o mare luptă financiară. În urma evenimentelor ce aduseseră după sine această luptă, guvernul american a intentat procesul acestei societăți.

Procesul fu adus înaintea Curții de apeluri din St. Paul. În Aprilie 1903 cei patru judecători cari formează această curte au declarat în unanimitate că era locul să se pronunțe nulitatea acestei combinațiuni de comerț.

Efectul acestei judecăți a fost imens, căci părea a amenința o mulțime de alte combinațiuni analoge, încheiate între companii, și toate trusturile dela Standard-Oil ale d-lui Rockefeller până la trustul oțelului al d-lui Morgan. Acesta hotărî să apeleze la Curtea supremă.

După un an, această înaltă jurisdicțiune și-a dat sentința. Cu majoritate de cinci voturi contra patru, ea a confirmat, cu motive foarte puternice judecata „Curții de apeluri.“

Aceasta este o sentință irevocabilă. Ea consacra triumful politicii presidentului Roosevelt, care a declarat că Statul trebuie să ia măsuri împotriva dezvoltării formidabile a puterii trusturilor. Sentința demonstrează că legislațiunea aceasta actuală conține garanții îndestulătoare care e destul să fie întărită și mai cu seamă aplicată. Representanții marii speculațiuni se prefac că se tem de un atac înțeles în privirea drepturilor capitalului; dar opinia, chiar cea conservatoare și moderată, salută cu bucurie o sentință care dovedește independența magistraturii federale, și care pare a pune un friu atot-puterniciei periculoase a monopolurilor.

„Numai chemarea“? voia baronul să esclame, aruncând o privire ascunsă spre Gerda, se gândi însă la vreme.

În acest moment se apropie Roderich trecând prin mulțimea de oaspeți. Era iritat.

„Pot să te rog pentru un moment Renè? Și conduse pe fratele mirat la o parte.

„Ascultă Renè“, zise el încet, „durere, trebuie să te părăsesc îndată“.

„Ce s'a întâmplat? întrebă Renè.

„Nu te speria, să sperăm că nu va chiar așa rău Tocmai acum mi-s'a adus aici o depesă dela unchiul; accesele lui astmatice se arată de nou în formă destul de gravă. Într-o jumătate oră merge acceleratul la Breslau, cu acesta voi să merg, adio“.

„Stai, merg și eu cu tine, Roderich“.

„La ce? Tu și așa nu-ți poți ajuta și-ți iritezî numai înzădar. Rămâi numai liniștit aici, eu sper că voi putea delătura pericolul în care se află iubitul nostru unchiu“.

Cu aceste cuvinte s'a întors la Gerda, se scusă că trebuie să plece, și sărută mâna ei fină, lăsând un moment cu jingășie buzele pe mânășă albă de glacé, salută apoi în treacăt pe baronul și plecă.

Renè se indispuse; mai bucuros ar fi plecat cu fratele său.

Îngrijată îl întrebă Gerda de cauza acestei depărtări momentane și când Renè îi spuse că e vorba de unchiul și tutorul lor, de colonelul Bregenz, ea exclamă:

„Cum, bunul bătrîn Bregenz, e unchiul d-tale? Sub acesta a servit tatăl meu ca major înainte de a părăsi armata. O, noi cunoaștem

Proces pentru lesa majestate.

Eri s'a deschis la Curtea cu jurații din Budapesta procesul de presă ce i-s'a intentat lui Dr. Kalmár Antal pentru un articol apărut în „Független Magyarország“, articol îndreptat în contra Coroanei.

Acuzarea a formulat-o procurorul Daróczy, care a arătat cum în articol autorul cu „peana sa murdară“ s'a atins de persoana M. Sale, despre care a scris că nu-și ține jurământul depus, de oare-ce art. XII dela 1867 nu se execută. Chiar așa dacă ar fi însă, a zis procurorul, nu M. Sa, ci guvernul poate fi luat la răspundere pentru neexecutarea unei legi.

Dr. Kalmár se apără spunând că deși M. Sa este sacră, critică tute marginile obiectivismului se poate exercita și asupra Lui.

Daróczy în replică cere ca jurații să-l declare vinovat pe Dr. Kalmár.

Lengyel Zoltán apără pe acuzat cerând un verdict negativ.

Jurații, retrăgându-se, s'au și înțeles repede și au reintrat în sală dând verdict negativ, pe baza căruia tribunalul a achitat pe acuzatul ear publicul a aplaudat. Procurorul n'a făcut nici el cerere de nulitate.

Vărsare de sânge în Chișineu.

Procurorul din Arad Dr. Meszlényi a fost eri în Chișineu, unde împreună cu autoritatea administrativă a început anchetarea asupra tulburărilor de Lună. Cei 8 Români arestați au fost puși de altfel în libertate, azi vor fi însă ascultați împreună cu alți 7. Între cei arestați au fost și bătrâni, despre cari se presupune că au venit anume la asentare pentru-ca să agite pe tineri.

Dintre cei răniți de geandarmi trei sunt din Cîntef. Rănile lor nu sunt așa grave, deoare-ce Nicolae Șandor, Mihai Turcu și Ștefan Rucă (2) au rănit.

Eri asentarea s'a făcut în liniște. Ordinea este susținută de locotenentul de geandarmi Ádamosi din Giula, care a sosit acolo cu 12 geandarmi.

foarte bine pe unchiul d-tale, și te rog să ne încredințezi din timp în timp în persoană despre starea lui sanitară.

Renè promise aceasta. Totuși pentru azi era gata cu dispoziția lui. Incurând apoi luându-și adio, a plecat acasă adîncit în gânduri.

Trad. de Hortense B.

(Va urma.)

H A Z .

X. Unde grăbesti frate?

Y. Telefoniez după salvatori; într-o cafenea a fost o pâruială, urma căreia a fost că s'au spart vr'o 20 pătrare, 2 mese de marmor, câte-va ferestre și cinci căpățini...

X. Doamne sfinte! Dar spune-mi pentru ce s'au încăerat atât de strașnic.

Y Pentru o discuție asupra păcii universale,

O d-șoară cântă o romanță sentimentală, arătând un talent frumos, — și niște dinti de o lungime mare.

— Oh, — zice încet o cucoană bărbatului său, — d-șoara asta e admirabil înzestrată pentru muzică.

— Cu adevărat... Are până și în gură clapele pianului.

PENTRU ABONENȚII NOSTRI

Fiind spre finea cuartolului, rugăm pe toți cei cărora le expiră abonamentul 1 Aprilie n. să bine voiască a-și reînnoi vreme. încă d. acum, abonamentul, astfel regulata expedite a ziarului să sufere întrerupere ori întârziere.

Facem din nou atenți pe toți cititorii că abonamentul este a se plăti anticipat deoare-ce și noi d'as menim astfel trebuie facem plățile. Să nu se simtă nimeni a în încrederea ce trebuie să ni-o inspire d. pentru regulatul mers al administrației am simțit îndemnați a trimite ziarul nur celor cari și-au plătit înainte abonament ori prin vre-o scrisoare ne-au avisat să l. mitim „Tribuna“... Îndeosebi prietini să fie superați, ci să ne permită ca dacă p. tîndem punctualitate și sprigin, apoi în p. mul rînd pe ei să-i socotim datori a da exem. în tot ce privește bunul mers al ziarului. E fără regulă administrativă, nu se poate a. ține un ziar, fiind prețul abonamentu. singura noastră sursă de susținere.

Administrația „Tribunei“.

Telegrame.

De pe câmpul de război nimic nou. Ni flota japoneză nu dă niciun semn de viață, ceea ce ne face să presupunem, că admiralul Togori se pregătește pentru un nou atac, ori că n. inte de a risca o lovitură decisivă, și repareaz navele avariate.

Dăm aci următoarele telegrame:

Londra, la 22 Martie. Ziarul Dal Chronicle raportează din Niucivang cu data de ieri: Azi au sosit cu trenul din Niucivang două regimente de cazaci cu patri-tate. Tot acest ziar primește din Sangha vestea că conform știrilor sosite din Niucivang Japonezii au trecut Takumo. Se vestește de asemenea, că între Japonezii și Ruș s'au întâmplat mai multe conflicte. Se zice că Japonezilor li este deja deschisă calea prin pasul Motien, unde este concentrată forță rusă considerabilă. La Liass-Yang au sosit mai multe trenuri cu răniți rusești. La Niucivang au fost aduse dela Port-Arthur tunuri de asediu.

Petersburg, 22 Martie. Tarevna va trimite soldaților de pe câmpul de război cadou de Paști. Spre scopul acesta Țarul a pus la dispoziția împărătesei o sumă nelimitată. Cadoul de Paști va consta din câte-un borcan cu dulceață, din țigări și recvisite de cusut. Faima despre acest cadou a făcut pe Țarina foarte populară naintea soldaților.

Tiencin, la 22 Martie n. Un Rus cu numele Katavko, unul dintre cei mai avuți comercianți ai orașului, despre care s'a adevărit, că face Rușilor serviciu de spionaj, a fost prins și omorît. Între comercianții japonezi de aici este mare bucurie, că au scăpat de trădător periculos. Autoritățile țin cazul acesta în secret, și nu voiesc să ia act de omorirea lui Katavko.

Petersburg, la 22 Martie. La ordin mai înalt Noveie Vremia și alte ziare ruse au încetat cu agitațiunea contra Englezilor și contra Angliei. Englezii supuși Rusiei se află într-o situațiune periculoasă așa că nici viața nu li este sigură. La ambasada engleză zi de zi sosesc plângerii din partea Englezilor, că viața li este primejduită.

La expoziția de stat premiat cu medalia de argint, pentru lucrarea solidă și gingașă.

Să sprigim industria locală!

Marele depozit de pălării pentru bărbați, femei și copii prima prăvălie și atelier de reparație în Arad a lui

BITTENBINDER KONRAD.

Cel mai eficient izvor de cumpărat pălării de paie și postav pentru bărbați, femei și copii în loc și provincie.

Atrag atențiunea domnilor și a damelor, asupra

pălăriilor mele de primăvară și vară,

care sunt minunate de frumoase și făcute după ultima modă. Depozitul meu l-am îmbogățit cu pălării la modă în măsură cum n'a fost.

Primește curățirea și văpsirea de pălării de postav ori de paie în ori-ce culoare.

Pălării florentine se curățesc exclusiv numai la mine.

CALC ȚILINDRE LA DORINȚĂ IMEDIAT.

Comande din provincie se efectuează de loc.

Filtru pentru vin și rachiu totdeauna la depozit.

Cu deosebită stimă:

167 1-5

Bittenbinder Konrad,
pălărier.

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 42 vis-à-vis de „Crucea Albă“.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e țara noastră.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțeli, zăburii de ureche, bătăi de inimă, sgârșitură de inimă, astma, auzul greu, sgârșitură de stomac, lipsa poftelor de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră, ischiaz, udului în pat, influența, insomnis, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, care la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insusirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenească binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflate, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii, care prețasesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind neefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieffinătatea estracordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu întărire.

624 -197

Prețul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.
folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

CORNEL TĂMĂȘDAN

negutator de condimente, delicate și ape minerale în ARAD

Calea Arhiducelui Iosif Numărul 12.

Recomandă depozitul său bogat arangeat, unde se poate căpăta: marfă colonială, delicate, cea mai fină teă din străinătate, rum, procurate din sursele cele mai renumite, tot felul de ape minerale, vinuri din patrie și străinătate, șampanie franceză și ungară, cognacuri pe lângă preparatele cele mai echitate.

— Sămênțe de sêménat de ale lui Mauthner.

Pachetare gratuită. La cumpărare cu bani gata 20% rebat.

158 7-20

N-rul Telefonului 419.

Prăvălie nouă!

ifj. FITUS JOZSEF

prăvălie și magazin de sticlă, porțelan, lampe și rame de tablouri.

ARAD, Strada Forray nr. 4

Pe lângă prețuri moderate se află de vânzare vase de porțelan pentru cafea, ceaiu vase de lavoar, obiecte de gală din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șcl.

173 3-15

Telefon 423.

KOSÁR IBÉLIA

Timișoara, Józsefváros, str. Bonnaz Nr. 15.

Piane, pianine, harmonii, cimbele, fabricate proprii și construcții recunoscute.

Fabricate dela fabricii din patrie și din străinătate.

INSTRUMENTE FOLOSITE.

Diferite automate mono-și multisonne.

Institut de împrumut.

Reparațiuni.

Intonare.

139 1-26

Catalogul cu prețuri gratuit.

Primul și cel mai mare Institut de
galvanizare, nikelizare și emailare,

provăzat cu lumină electrică 142 3-10

■ in TIMIȘOARA. ■

JOZSEF-VÁROS, PIAȚA KÜTTL Nr. 3.

POLLÁK JAKAB

Biciclete noi dela 100 coroane în sus.
Biciclete cu motor dela 500 coroane în sus.

De oare-ce atât biciclete, cât și automobilele însuși le
fabric, mă sflu în pozițiunea de a pute acorda p. t. mei clienți
cele mai mari favoruri.

Repararea perfectă a unui biciclu vechiu, nikelizarea, emai-
larea și repararea, mâner nou, pedal nou la oaltă 24 coroane.

Un automobil de 10 cai, un nou omnibus (fabricat propriu)
să află de vânzare.

In binevoitoarea atențiune celor ce zidesc!

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public. că
am deschis în

Arad str. Csernovits Péter Nr. 14.

un birou pentru

Intreprinderi de zidire

Primesc tot felul de comande și proiecte de zidiri:
case, fabrici, biserici, școli, criste, școale etc., în
ori ce stil; primesc tot felul de reparaturi și ori-ce
transformare și estimare de zidiri pe lângă prețurile
cele mai echitabile.

Fiindu-mi scopul a bine-merita de încrederea On.
public prin praxa-mi îndelungată și cunoștințele-mi spe-
ciale pe lângă prețuri convenabile, — precum și prin
îndeplinirea repede a comandel, apelez prin aceasta la
binevoitorul sprigin al On. public.

Cu stimă:

Kondorossy Kálmán.

Să primesc zidiri de case de locuit și de închiriat și
pe lângă achitare în rate.

Planuri, budgete gratuite.

Strămutare de local.

Aducem la binevoitoarea cunoștința a p. t. priete-
nii al prăvaliei noastre, și a tuturor acelor domni, cari
până aci ne-au onorat cu comandele lor, că

Prăvalia noastră de tapiserie și mobile,

care există de 28 ani

am strămutat-o din casa Nádasdy de pe piața Libertății,

în strada Forray Nr. 6

Nr. 170 3-5 (casa proprie)

unde avem permanent în deposit mare număr de tapete, mobile
de tot stilul, cari să pot lucra și după desemnuri.

Obducem mese de biliard atât în loc cât și în provincie.
Serviciu prompt și solid.

Rugăm binevoitorul sprigin al On. public și pe mai de-
parte. Cu toată stima

N-rul telef. în loc și
provincie 132.

Berán Antal și fiul.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactor. 1045 94-

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până
la cea mai de lux. — Comandele din
loc și provința se efectuează prompt
și punctal. — Lucru bun și solid.
Prețuri moderate. Serviciu punctual.

Cel mai estin isvor de cumpărare
în una din cele mai mari prăvălii
de

Oroloage și giuvaricale

din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite
se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

clăornicar și juvaerģiu

Arad, strada Templora.

(Palatul minoritilor).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

" " " dame " 12 " " "

" argint " bărbați " 5 " " "

" " " dame " 6 " " "

" oțel și nikel " 2 " " "

Wecker " 1'50 " " "

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă
1005 125— aceleași prețuri.

Primesc și schimb obiecte de lux,
cumpără pe lângă prețul cel mai înalt
posibil, aur și argint călcat.

— Telefon n-rul 438. —

Industria de lumină de ceară

St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Bathányi, p. Dózsa,
colț cu statua sf. Maria.

148 8-80

Fabrică de lumină de
ceară artificială.

Distinsă cu premiul statului și cu
lauda personală a M. S. Regelui.

■ Fără fum și fără scurgere. ■

— Continuu lumină frumoasă. —

Comande se pot face mai simplu prin postă.

Cumpărăm ceară galbină de albine.

Telefon Nr. 622.

Recomandându-ne în atențiunea
On. Public și a On. preoțimi cu cele
mai bune lumini de ceară din patrie.

Cu toată stima:

I. NEUHOLD & Comp.